

**Tillväxtprogram
Fyrbodals kommunalförbund 2014-2020**

Ankomst

PROJEKTRAPPORT

Ange om rapporten avser en ☐ lägesrapport alternativt en ☒ slutrapport.

Vid en lägesrapport ska aktiviteter för aktuell projektperiod beskrivas. En slutrapport ska däremot avse hela projektperioden.

1. Allmänna uppgifter

Projektets namn: Gröna Klustret Dalsland	
Stödmottagare: Brålanda Företagarförening	
Diarienummer:	Projektperiod (vid lägesrapport ange den period som avses): 2017-09-01 – 2018-05-31

2. Programområde

Stöd har beviljats från prioriterat område inom tillväxt- och utvecklingsstrategin *Delregional Genomförandeplan Fyrbodal 2014-2020*. För mer information om prioriterat område och typ av innehåll i respektive kryssruta, se [Delregional Genomförandeplan Fyrbodal 2014- 2020](#)

En ledande kunskapsregion:

- ☒ Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap
- ☒ Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag
- ☒ Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag
- ☒ Utveckla test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts till praktik

En region för alla:

- ☒ Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik, ferieplatser och mentorer
- ☐ Kraftsamling på ökad samverkan mellan eftergymnasial utbildning och arbetsliv
- ☐ Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom
- ☐ Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering
- ☒ Effektiv kompetensförsörjning och livslångt lärande i företag och organisationer
- ☒ Utveckla samordningen inom utbildningssystemet, möta framtidens kompetensbehov
- ☐ Investera i transportinfrastruktur som driver regional och nationell utveckling
- ☐ Bygga ut en kollektivtrafik som är ett föredöme när det gäller kvalitet och hållbarhet

En region där vi tar globalt ansvar:

- ☒ Göra Västra Götaland till en modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land
- ☒ Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt via affärsdriven miljöutveckling
- ☐ Samverkan kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

En region som syns och engagerar:

- ☐ Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland
- ☐ Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts, främja ungdomskulturen
- ☐ Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen
- ☒ Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund
- ☒ Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland

3. Ange vilka kommuner i Fyrbodal som omfattats av projektets verksamhet.

Kommun		Kommun	
Bengtstors	☒	Sotenäs	☒
Dals Ed	☒	Strömstad	☒
Färgelanda	☒	Tanum	☒
Lysekil	☒	Trollhättan	☒
Mellerud	☒	Uddevalla	☒
Munkedal	☒	Vänersborg	☒
Orust	☒	Åmål	☒

4. Projektgenomförande

Ge en kort sammanfattande beskrivning av projektgenomförandet med fokus på genomförda **aktiviteters inriktning och resultat**. Beskriv hur projektet arbetar/har arbetat för att uppnå **angivet syfte och mål**.

Beskriv även projektets utveckling jämfört med uppgjord plan vad gäller aktiviteter med koppling till projektets budget.

Projektets syfte var att klarlägga förutsättningarna för att skapa ett Grönt Kluster på Nuntorp i Dalsland.

En projektplan upprättades som sträckte sig över 9 månader, där arbetet delades upp i fyra faser:

1. Sondering, fakta inhämtning och förslag på möjliga verksamheter
2. Etablera kontakt med aktörer, analys av verksamheter, preliminär organisation och affärsplan
3. Kontakt med fler aktörer och finansiärer, genomarbetning av affärsplan, ägarstruktur, organisation och plan för uppstart
4. Sammanställning av projektresultat och slutrapport

Projektet organiserades i en projektledningsgrupp (fyra personer) och fyra arbetsgrupper, Kommersiellverksamheter, Utbildning, F&U och Ekonomi.

Vid projektets uppstart kallades till ett "Kick-off"-möte där uppdragets innehåll, projektplan och förväntade resultat presenterades. Vid mötet deltog c:a 70 personer, alltifrån potentiella aktörer, politiker och intresserad allmänhet.

Vid avslutning av de tre första faserna har inbjudan gått ut till allmänheten via annonser, Facebook och mail till tidigare deltagare. På dessa "Grindmöten" har mellan 50 och 70 personer deltagit. Detta tydliggör att ett stort engagemang finns i bygden för denna fråga.

Tidigt under första fasen gjordes ett studiebesök på Vreta Kluster i Östergötland där projektgruppen blev mycket väl mottagna och erhöll mycket inspiration. Gruppen blev här helt övertygad om att ett grönt kluster på Nuntorp var rätt väg att gå.

Under projektets gång har c:a 50 möten hållits där c:a 20 varit med externa parter, potentiella aktörer, finansiärer och andra som kunnat hjälpa oss framåt.

5. Indikatorer

Ange resultatindikatorer och eventuella egna indikatorer för projektet som finns med i projektansökan.

1. Förslag på verksamheter

Ett kluster bestående av ett företagshotell och en stab. Företagshotellet innehåller företag inom olika branscher bl.a. maskin, jordbruk, företagsrådgivning, F&U-aktörer och utbildning. Dessutom finns ett större nätverk av företag och personer aktiva inom de gröna näringarna som på olika sätt kommer att delta i klustrets verksamhet. För att få ett väl fungerande kluster måste en stab finnas med uppgift att stötta, marknadsföra, samordna och utveckla verksamheten och agera katalysator.

2. Förutsättningar för dessa verksamhet på Nuntorp

Förstudien har tydligt visat att Nuntorp är en mycket lämplig plats för ett Kluster i vår regiondel Fyrbodalen. Nuntorp ligger direkt i en produktiv jordbruksbygd med närhet till aktörer både inom jord- och skogsbruk och andra närliggande branscher. Vid alla våra stormöten har stödet för klustertanken varit mycket tydligt. Nuntorp erbjuder bra och ändamålsenliga lokaler med fastighetsägare som är starkt engagerade i utvecklingen av ett kluster.

3. Budget för ett till fem år

Se bilaga 2

4. Förslag på hur klustret ska vara organiserat

Gröna klustret består av ett antal företag/aktörer inom de gröna näringarna som antingen finns på plats som hyresgäster på Nuntor eller ingår i ett vidare nätverk (virtuellt kluster). Verksamheten servas och samordnas av en stab bestående av tre funktioner, service & administration, utbildning och forskning & utveckling.

5. Företagsform

Företagsformen för Gröna Klustret är en ekonomisk förening. Huvudanledning till detta val är att samla så många intressenter som möjlig för att ta vara på det stora lokala engagemanget. Denna form har inte vinstintresse för enskilda som syfte utan skapar istället möjlighet för bygdens och samhällets utveckling.

6. SWOT analys

6a. Starka sidor

Klustrets styrkor bygger på att vi är en del av Fyrbodals kommun och därmed kan bygga på dessa kommuners styrkor. Speciellt erbjuder Dalbosläätten och Nuntorp följande

- stor sammanhängande jordbruksbygd
- närhet till Norge och deras utbud och mark
- stort lokalt engagemang inom gröna näringar
- hög grad av entreprenörskap
- lång utbildningstradition
- svenskt centrum för baljväxter
- många producenter inom gröna näringar ex slakteri, grisbönder
- grön energiproduktion
- fröodling
- avelsverksamhet
- Bra och ändamålsenliga lokaler
- Tillgång till skog och åkermark
- Varumärke och tradition

6b. Svaga sidor

- inledningsvis svårigheter att uppnå tillräcklig volym på verksamheten
- känslighet för lågt ekonomiskt stöd till staben

6c. Möjligheter

- stort lokalt intresse
- Stora regionala behov
- Efterfrågan på jordbruksprodukter och närproducerad mat ökar vilket leder till ökad efterfrågan på klustrets tjänster

6d. Hot

- Andra kluster med liknande verksamhet finns (Skara. Rådde, ...)
- Andra utbildningsanordnare

6. Resultat samt övriga effekter

Ange om vissa indikatorer inte har uppnåtts/kommer att uppnås, kommentera varför. Beskriv eventuella andra resultat (t ex. inte mätbara resultat) som projektet har lett till samt eventuella sideeffekter som inte förväntades då ansökan togs fram.

I princip alla förväntade resultat har uppfyllts, flera med stor marginal. Sammanfattning av resultaten beskrivs nedan. För mer detaljerad beskrivning hänvisas till bilaga 1:

- Namnet blir "Gröna Klustret Nuntorp"
- Slogan "Gröna Klustret Nuntorp för hållbar framtid"
- Avsikten är att främja hållbar utveckling och tillväxt av de gröna näringarna i hela Fyrbodal
- Tre heltidsaktörer redan kontrakterade på Nuntorp och ingå i Klustret
- Flera aktörer har målsättningen att ingå i det virtuella klustret och utnyttja Nuntorp på deltid
- Två utbildningsaktörer har ambition att starta utbildningar på Nuntorp med start 2019. Ansökningar om tillstånd inlämnade till Skolinspektionen den 31/1 2018.
- Stabsfunktionen kommer att organiseras under en ekonomisk förening som bildas i maj 2018.

7. Samverkan med andra projekt/partnerskap

Företag och organisationer som vi har haft kontakt med under förstudien är t.ex.

Swedish Agro Machinery, Andréson Maskin AB, Vara Lagerhus, Fyrklöven, Hencol,

Hushållningssällskapet Väst, Nyföretagarcentrum, Coompanion, UF ung företagsamhet,

Agroväst, Dinglegymnasiet, Lärlingsgymnasiet, Rise, Fastighetsägarna m. fl.

Fördjupat samarbete kommer att ske med Agroväst i form av Gröna möten och ansökningar om finansiering mm.

Om skolorna får tillstånd från skolinspektionen att bedriva verksamhet på Nuntorp startar de hösten 2019 med första årsklassen.

Hushållningssällskapet, Nyföretagarcentrum och UF kommer att förlägga delar av sina verksamheter på Nuntorp

Vi har ett gott samarbete med fastighetsägarna som kommer att fortsätta utveckla fastighetsbeståndet.

8. Miljö, jämställdhet, integration och tillgänglighet

Beskriv hur projektet har arbetat för att minimera den egna miljöpåverkan. Ange vidare hur miljön påverkats, såväl positivt som negativt, av projektets syfte, mål och aktiviteter. Hur har projektet arbetat för att drivas jämställt? Ta med konkreta exempel på aktiviteter och hur och varför dessa aktiviteter har genomförts. Hur har projektet arbetat med mångfald och hur har det främjat integrationen.

Ta med konkreta exempel på aktiviteter och hur och varför dessa aktiviteter ska genomföras. Ange hur projektet har varit tillgängligt för personer med funktionsnedsättningar.

Den egna miljöpåverkan

Vi har samordnat våra möten så att de alltid varit förlagda så att deltagarna hade så kort avstånd som möjligt för sina resor. På längre resor har projektdeltagarna rest kollektivt där så varit möjligt. Syftet med projektet är att visa på vägar mot en hållbar samhällsutveckling.

Jämställdhet

Projektet har varit öppet för alla intresserade och vi har haft en bra balans mellan män och kvinnor samt spridning över åldrar. Man har tagit aktiv del i våra mötes- och gruppaktiviteter.

Mångfald

När det gäller konkreta aktiviteter kring mångfald har vi diskuterat/planerat insatser kring Grön integration. Särskilda studiebesök har genomförts där vi tagit del av andras exempel på hur man arbetat med mångfald i naturbruksutbildning. Vi har diskuterat vad vi skulle kunna samverka kring med Hushållningssällskapet, Arbetsförmedlingen och företrädare för integrationsansvariga i kommunerna i närområdet.

Tillgänglighet – funktionshinder

Genom att förlägga alla gemensamma möten till samma tillgänglighetsanpassade lokal har ingen exkluderats från möjligheten att delta. Möten för olika grupper har också varit tillgängliga för alla.

9. Resultat av genomförd uppföljning eller utvärdering

Ange om och i så fall hur projektets resultat spridits och till vem. Beskriv resultatet av ev. uppföljning eller utvärdering som genomförts inom ramen för projektet.

Vid varje grindmöte har resultaten av förstudien så långt delgetts. Analyser och utvärderingar har vid varje tillfälle tydligt visat på bärigheten i projektets idé och slutsatsen har enhälligt varit att förstudiens slutliga ställningstagande kommer att vara att rekommendera en start av Gröna Klustret Dalsland (Nuntorp),

Under hela tiden för förstudien har olika företagare, forskare, utbildningsanordnare m fl tagit kontakt för att utreda möjligheten att delta i den kommande verksamheten i klustret. Mer än 30 sammanträffanden med aktörer inom gröna näringar har ägt rum där framtida samverkan diskuterats. För utbildningssektorn kan särskilt framhållas nyttan av att ingå i ett kluster med tillgång till företag med modern teknik, såväl inom teknik, IT, energi som djurhållning.

Utmärkande för projektet har varit att intentionerna i visionen om klustret successivt förstärkts. Detta har redan under tiden för förstudien resulterat i att flera utbildningsanordnare och företag med anknytning till den gröna sektorn beslutat förlägga verksamhet till klustret. Flera forskare och teknikutvecklare har planer på att i olika grad ingå i klusterverksamheten.

Beslut har fattats att bilda en ekonomisk förening " Gröna Klustret Nuntorp" med start i mitten av maj 2018. Vissa delar av verksamheten kommer att påbörjas under våren 2018 för att ta vara på de många förslag som finns om aktiviteter i det kommande klustret. Det är också viktigt att höstens verksamhet förbereds redan under våren eftersom det oftast är en förhållandevis lång ledtid mellan planering och den faktiska starten av verksamheten.

10. Informationsspridning

Ge exempel på hur det framgått att projektet erhållit stöd från Fyrbodals kommunalförbund (broschyrer, fotografier eller tidningsurklipp kan bifogas).

Spridning av projektets resultat

Kontinuerlig rapportering har genomförts under hela tiden för förstudien. Projektet inleddes med en öppen "Kick-off" i början av september 2017, därefter tre stormöten (grindmöten) med allmän inbjudan med mellan 55 och 75 deltagare från näringslivet, allmänhet , politik, media mm.

Projektet har bedrivits i tydliga etapper där resultat och slutsatser efter varje etapp rapporterats i offentliga möten med mycket god uppslutning. Det finns ett starkt engagemang för idén om ett grönt kluster i Dalsland och då gärna på Nuntorp.

Flera tidningar, radio och tv har kontinuerligt berättat om förstudien.

Informationsspridning

I de redovisningar som gjorts, ex Power Pont-presentationer har det framgått att Kommunalförbundet Fyrbodal finansierat förstudien. Annonser och andra handlingar har också innehållit kommunalförbundets logotype.

I tidningsartiklar och medierapportering har Kommunalförbundets medverkan framhållits.

11. Långsiktighet (gäller endast slutrapport)

Ange om samma verksamhet som drivits i projektet kommer att genomföras även efter projektperiodens slut.

I så fall i vilken form och hur förväntas insatserna finansieras?

En plan för den fortsatta utvecklingen av Gröna Klustret Nuntorp presenteras i bilaga 1.

Den enskilt viktigaste faktorn för att klusterverksamheten kommer igång är att finansiering för staben kan lösas. Projektgruppen anser att staben bör omfatta två heltidstjänster som delar på de tre funktionerna service, utbildningssamordning och forsknings- och utvecklingssamordningen. Dessa funktioner innehåller bl.a. arbetsuppgifter som kommunikation, marknadsföring, service till aktörer och allmänhet, anordnande av event och seminarier, koordinering av utbildningsbehov, anordnande av behovsstyrda korta kurser och längre utbildning samt koordinering av forskningsaktiviteter.

En stab är den viktiga katalysatorn i ett kluster som får det att fungera och utvecklas.

Vi anser att en kombination av offentlig och privat finansiering är nödvändig för att komma igång och inte fördröja uppstarten av klustret i onödan. Om några år tror projektgruppen att stabsverksamheten kan självfinansieras till 50%.

12. Underskrift

Undertecknad försäkrar att de uppgifter som lämnas i projektrapporten inklusive bilagor är riktiga.

Vidare medger undertecknad enligt 10 § personuppgiftslagen, SFS 1998:204, att de personuppgifter om undertecknad, som har lämnats i ansökan, får behandlas på sådant sätt och i sådan omfattning som är nödvändig för Fyrbodals kommunalförbunds hantering av ärendet (registrering i diarium och liknande) och att de publiceras på Internet i information om projektet.

		Christina Milén Jacobsson
Datum	Underskrift av behörig firmatecknare	Namnförtydligande